

Dosarul nr. 2ra-1257/2022
2-20155397-01-2ra-07092022

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (Sv. Ghercavii)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (S. Procopciuc, N. Chircu, E. Grumeza)

ÎNCHEIERE

16 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Valentin Bragoi, reprezentat de avocatul Liliana Munteanu,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Valentin Bragoi împotriva Liusei Țurcanu, intervenienți accesorii Agenția Servicii Publice Serviciul stare civilă Fălești, Serviciul cadastral Fălești, Instituția Medico-Sanitară Publică „Centrul de Sănătate Fălești” și notarul public Tatiana Leonid privind declararea nulității absolute a căsătoriei, repararea prejudiciului moral, împotriva deciziei din 21 iunie 2022 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă :

La 07 decembrie 2020, Valentin Bragoi a depus cerere de chemare în judecată împotriva Liusei Țurcanu (succesor legal al lui Sergiu Beliovschi, decedat la xxxx), intervenienți accesorii Agenția Servicii Publice Serviciul stare civilă Fălești, Serviciul cadastral Fălești, Instituția Medico-Sanitară Publică „Centrul de Sănătate Fălești” și notarul public Tatiana Leonid privind declararea nulității absolute a căsătoriei încheiate la 25 iulie 2020 între Liusea Țurcanu și Sergiu Beliovschi, cu anularea certificatului de căsătorie nr. 34 din 25 iulie 2020 eliberat de Serviciul Stare Civilă Fălești, repararea prejudiciului moral cauzat în mărime de 30 000 lei, compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că Valentin Bragoi și Sergiu Beliovschi sunt frați biologici, având aceeași mamă - Valentina Beliovscaia, decedată la xxxx, însă tați diferiți - tata reclamantului fiind Gheorghe Bragoi, iar tatăl lui Sergiu Beliovschi fiind Constantin Beliovschi.

Reclamantul susține că defunctul Sergiu Beliovschi a locuit cu soția sa legală Nina Beliovschi care a decedat în anul 2003. După decesul acesteia, Sergiu Beliovschi a

rămas singur mulți ani. Bunul imobil amplasat pe str. Xxxx, automobilul și magazinul pe care îl dețineau în or. Fălești au fost bunuri dobândite împreună ce le aparțineau cu drept de proprietate.

Reclamantul consideră că, Sergiu Beliovschi a avut intenția și a dorit să-i doneze fratelui său Valentin Bragoi imobilul în litigiu deoarece dânsul era mai mic cu 8 ani de zile și longevitatea vieții se prezumă a fi mai mare decât a lui Sergiu Beliovschi.

Din anul 2003 până la xxxx, Sergiu Beliovschi a fost unicul proprietar al bunului imobil amplasat pe str. Xxxx, al automobilului și al magazinului ce îl dețineau în or. xxxx.

Astfel, la 25 iulie 2020, după 17 ani de zile de la decesul soției sale legale Nina Beliovschi, din motive necunoscute reclamantului, Sergiu Beliovschi s-a căsătorit cu Liusea Țurcanu, despre acest fapt reclamantul a aflat după decesul lui Sergiu Beliovschi, la data de 22 septembrie 2020 de la notarul Tatiana Leonid.

Reclamantul a mai menționat că la momentul încheierii căsătoriei Liusea Țurcanu avea vârsta de 66 de ani, nu dispunea de bunuri imobile și presupune că avea o pensie de circa 600 - 800 lei lunar, pe când Sergiu Beliovschi avea vârsta de 80 de ani, acesta fiind unicul proprietar al bunului imobil amplasat pe str. Xxxx, al automobilului și magazinului pe care îl dețineau în or. xxxx, la fel avea pensia și un venit mai mare decât pârâta.

Reclamantul a invocat că din 25 iulie 2020 până la xxxx, timp de o lună de zile Sergiu Beliovschi și Liusea Țurcanu au fost soți legali, fapt confirmat prin certificatul de căsătorie din 25 iulie 2020 cu nr. 34 eliberat de Serviciul stare civilă Fălești.

La fel, pârâta după căsătorie nu și-a schimbat numele de familie după soț ceea ce confirmă că aceasta nu a avut scop de a întemeia o familie cu Sergiu Beliovschi, ci a comis o faptă amorală înregistrând căsătoria pentru a obține foloase din bunurile ce aparțineau lui Sergiu Beliovschi, bunul imobil amplasat pe str. Xxxx, automobilul și magazinul pe care îl dețineau în or. xxxx

Reclamantul a relatat că fratele său, Sergiu Beliovschi, a decedat într-o perioadă scurtă, deoarece suferea de o boală incurabilă.

Reclamantul a declarat că imediat după deces, Liusea Țurcanu a sustras mijloacele bănești de pe conturile bancare deținute de defunctul Sergiu Beliovschi. Iar de aici rezultă că Sergiu Beliovschi a fost înmormântat din banii săi proprii, ce îi deținea în conturile bancare, în acest sens reclamantul era informat de către fratele său decedat că deținea mijloace bănești, adică erau în relații bune.

Reclamantul susține că, fratele său nu a avut intenția de a se căsători legal cu Liusea Țurcanu sau să îi lase dânzei toate bunurile sale dobândite în căsătoria legală și în perioada când a fost de unul singur.

Reclamantul a mai notat că la 23 septembrie 2020 după o lună și 5 zile de la decesul lui Sergiu Beliovschi, Liusea Țurcanu a depus la notar declarație de acceptare și de acaparare în mod meschin, fraudulos, dubios imobilul amplasat pe str. Xxxx, automobilul și magazinul pe care îl deținea în or. xxxx din averea rămasă în urma decesului lui Sergiu Beliovschi.

Astfel, în opinia reclamantului căsătoria a fost încheiată fără cauză întrucât Liusea Țurcanu nu a avut scopul de a întemeia o familie cu Sergiu Beliovschi.

Reclamantul consideră că, odată cu încheierea căsătoriei Liusea Țurcanu a avut intenția de a obține ulterior după decesul soțului său, Sergiu Beliovschi, în proprietatea sa bunurile menționate mai sus, mai mult ca atât Sergiu Beliovschi nu a avut copii.

Reclamantul a invocat că Liusea Țurcanu s-a căsătorit cu Sergiu Beliovschi fără a avea intenția de a crea familie și fără a avea relații dintre soți de bază pe ajutor reciproc, pe obligații comune de întreținere, starea materială precară și grea a pârâtei și vârsta de 66 ani la momentul căsătoriei, denotă intenția de a-și îmbunătăți situația materială precară și de a asigura la bătrânețe cu loc de trai sau cu careva beneficii bănești în urma înstrăinării bunurilor care le deținea defunctul.

Astfel, Liusea Țurcanu a rămas să locuiască în bunul imobil menționat, la fel aceasta i-a comunicat reclamantului că după ce vor primi certificatele de moștenitori ai defunctului, reclamantul va ceda cota sa în favoarea pârâtei, deoarece pârâta a concubinat și timp de o lună de zile a fost soția lui Sergiu Beliovschi.

Reclamantul susține că în urma acțiunilor pârâtei manifestate prin încheierea căsătoriei cu Sergiu Beliovschi, dânsul fiind unicul frate al defunctului Sergiu Beliovschi, i-au fost provocate suferințe psihologice pe care le apreciază în cuantumul unui prejudiciu moral în sumă de 30 000 lei, care urmează a fi compensate din contul pârâtei.

Prin hotărârea din 23 decembrie 2021 a Judecătoria Bălți, sediul Central acțiunea a fost respinsă integral.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 11 ianuarie 2022, prin intermediul poștei electronice, Valentin Bragoi, reprezentat de avocatul Liliana Munteanu, a depus apel nemotivat, iar la 11 martie 2022, în interiorul termenului acordat de instanța de apel, a depus apel motivat, solicitând casarea integrală a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii, încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 10 000 lei.

Prin decizia din 21 iunie 2022 a Curții de Apel Bălți a fost respins apelul declarat de Valentin Bragoi și a fost menținută hotărârea din 23 decembrie 2021 a Judecătoria Bălți, sediul Central.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că Valentin Bragoi solicită declararea nulității absolute a căsătoriei încheiate între Sergiu Beliovschi și Liusea Țurcanu, invocând faptul că căsătoria este una fictivă, deoarece manifestarea de voință a intimatei a fost simulată, fiind exprimată nu din dorința de a întemeia o familie, ci în scopul obținerii beneficiilor patrimoniale succesoriale pe care aceasta le-a obținut în calitate de soție supraviețuitoare.

Astfel, pentru a reține simulația căsătoriei instanța de apel a notat că urmează de constatat faptul că, voința declarată de Liusea Țurcanu de a înregistra căsătoria era străină de finalitatea de a întemeia o familie cu defunctul Sergiu Beliovschi. În ceea ce privește proba caracterului simulat al căsătoriei, trebuie de avut în vedere atât perioada anterioară căsătoriei cât și perioada care a urmat acestui moment.

În contextul dat, instanța de apel a stabilit că în cadrul judecării cauzei în instanța de fond au fost audiați martorii Moșac Eugeniu, Ilișova-Mandalac Irina, Guțcal Tatiana, Bordian Elena, Miriev Ivan, Sîrbu Lilia, Guțcal Tatiana și Sîrbu Sergiu care au confirmat faptul că, defunctul Sergiu Beliovschi și intimata Liusea Țurcanu au conviețuit de aproximativ 17- 18 de ani până la momentul încheierii căsătoriei, perioadă

în care aceștia se afixau erau recunoscuți în societate ca fiind un cuplu, soț și soție. Deși Liusea Țurcanu și defunctul Sergiu Beliovschi nu erau căsătoriți, concubinau, duceau o gospodărie comună, au mers împreună la diferite evenimente, erau recunoscuți în societate ca fiind un cuplu/familie, fapt care confirmă intenția și dorința reală a intimatei de a încheia căsătoria cu Sergiu Beliovschi, în acest sens fiind combătute afirmațiile apelantului reținute referitor la simulația căsătoriei încheiate între Liusea Țurcanu și Sergiu Beliovschi.

Totodată, instanța de apel a reținut că, deși se cunoștea despre starea precară de sănătate a defunctului la acel moment, atât Liusea Țurcanu cât și defunctul Sergiu Beliovschi au considerat că este momentul oficierei relației sale care durase o perioadă ce justifica încheierea unui astfel de act, iar faptul că Sergiu Beliovschi a decedat la câteva săptămâni după oficierea căsătoriei, nu înlătură valabilitatea căsătoriei încheiate de acesta.

Instanța de apel a respins ca fiind neîntemeiat și lipsit de suport juridic argumentul apelantului că examenul medical a persoanelor care doresc să se căsătorească, la încheierea căsătoriei era obligatoriu, or art. 13 alin. (1) din Codul familiei prevede faptul că examenul medical se face la solicitare și nu are un caracter obligatoriu.

Mai mult ca atât, faptul că Sergiu Beliovschi era în etate și bolnav nu confirmă faptul că la momentul încheierii căsătoriei nu-și dădea seama de acțiunile sale, nu le dirija, fiind lipsit de discernământ. Or, instanțelor de judecată nu s-au prezentat probe ce ar confirma vicierea consimțământului sau lipsa acestuia a defunctului Sergiu Beliovschi la încheierea căsătoriei cu Liusea Țurcanu.

Astfel, instanța de apel a constatat că, apelantul nu a prezentat instanței de judecată probe pertinente și admisibile, contrar obligației pozitive de probațiune instituită de art. 118 alin. (1), 121 și 122 alin. (1) din Codul de procedură civilă, ce ar dovedi existența în cazul dedus judecării a caracterului simulat al actului juridic - căsătoria, motiv pentru care corect instanța de fond a constatat neîntrunirea la caz a temeiurilor legale, pentru declararea nulității absolute a căsătoriei, conform aserțiunilor apelantului expuse în acțiune. Or, caracterul simulat al căsătoriei încheiate între Liusea Țurcanu și Sergiu Beliovschi nu poate fi prezumat sau presupus, ci urmează a fi probat corespunzător în conformitate cu exigențele legale, sarcina probațiunii aparținând în cazul dat apelantului Sergiu Beliovschi.

Instanța de apel a apreciat ca fiind legală și întemeiată hotărârea primei instanțe, emisă cu respectarea normelor de drept material și procedural, or, înscrisurile prezentate de către Valentin Bragoi nicidecum nu atestă faptul că căsătoria încheiată între defunctul Sergiu Beliovschi și Liusea Țurcanu a fost încheiată fără scopul producerii efectelor juridice, iar alte probe la materialele cauzei din care să rezulte că scopul intimei la momentul încheierii căsătoriei era unul patrimonial pentru a se putea reține caracterul fictiv al acesteia la materialele cauzei nu au fost prezentate.

La fel, ținând cont de faptul că, pretenția privind declararea nulității absolute a căsătoriei încheiate la data de 25 iulie 2020 între Sergiu Beliovschi și Liusea Țurcanu a fost respinsă, instanța de apel a concluzionat că instanța de fond just a respins și cerința privind încasarea prejudiciului moral, or, aceasta este o pretenție subsecventă și respectiv ultima poartă soarta celei principale.

La 16 august 2022, prin intermediul oficiului poștal, Valentin Bragoi, reprezentat de avocatul Liliana Munteanu, a declarat recurs împotriva deciziei din 21 iunie 2022 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea integrală a deciziei contestate și a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii, încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea recursului Valentin Bragoi, reprezentat de avocatul Liliana Munteanu, și-a manifestat dezacordul cu soluția instanței de judecată, reiterând în acest sens circumstanțele de fapt și de drept din acțiune și cererea de apel.

Suplimentar, recurentul a invocat că căsătoria încheiată de către Sergiu Beliovschi și Liusea Țurcanu este lovită de nulitate, aceasta fiind încheiată cu încălcarea normelor imperative a legislației, atestându-se festivitarea acesteia. Intimata nu a avut intenția de a crea o familie, ci din contra a urmărit un alt scop de a acapara averea defunctului. Din probatoriul anexat rezultă că, căsătoria este fictivă deoarece a fost încheiată în condițiile când defunctul Sergiu Beliovschi era grav bolnav, iar intimata nu a avut scopul de a crea o familie, cunoscând despre starea gravă a sănătății defunctului. Căsătoria a fost încheiată fără intenția de a produce efecte juridice în sensul întemeierii unei familii între Sergiu Beliovschi și Liusea Țurcanu, intenția intimatei fiind de a obține în proprietate bunurile imobile după decesul soțului, motiv pentru care instanța de judecată urmează să anuleze această căsătorie.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Bălți a pronunțat dispozitivul deciziei la 21 iunie 2022. Decizia motivată a fost expediată participanților la proces la data de 20 iulie 2022, prin intermediul poștei electronice (f.d. 235 verso, vol. I).

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Astfel, instanța de recurs constată că Valentin Bragoi, reprezentat de avocatul Liliana Munteanu, s-a conformat prevederilor legale, declarând recurs la 16 august 2022 împotriva deciziei 21 iunie 2022 a Curții de Apel Bălți, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

La 07 septembrie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copia cererii de recurs depusă de către Valentin Bragoi, reprezentat de avocatul Liliana Munteanu cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului.

Prin referința depusă la 30 septembrie 2022, Agenția Servicii Publice a comunicat că își menține poziția expusă în referința depusă în instanța de fond fapt pentru care a lăsat la discreția instanței emiterea unei soluții în baza materialelor dosarului.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de

drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de către Valentin Bragoi, reprezentat de avocatul Liliana Munteanu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Valentin Bragoi, reprezentat de avocatul Liliana Munteanu.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecători

Mariana Pitic

Victor Burduh